

šolo bolj prikladnimi spisi zamenilo. Izide pa drugi natis v založbi Ligelove knjigarnice v Celovcu do srede tega meseca; če bi pa trebalo, utegne se prvi razdelek (1—6 pol), že razposlati. II. del Cvetnikov pride v teku prihodnjega leta na svitlo; v njem se bode napredovalo, kar se je v prvem pričelo. „Glasnik.“

* Matica slovaška. — 12. dne septembra meseca je bila 4. glavna seja slovaške „Maticice“, h kateri je prišlo iz vseh strani okoli 300 domorodcev. Njeno premoženje od leta do leta bolj narašča, tako, da šteje sedaj že 57.682 gld. 84 kr., kar daje na leto 3273 gld. 94 kr. obresti. Med knjigami, ki v kratkem zagledajo beli dan, so: II. in III. tečaj matičinega „Letopisa“, 2. natis 1. dela „Čitanke“, „Ovocinár“, Čulenova „Počtoveda“, „Národní kalendar za l. 1867“ in „Spomenica“ tristoletnice N. Šubič-Zrinskega.

Ozir po slovanskem svetu.

Etnografična (narodopisna) razstava v Moskvi na Ruskem.

(Konec.)

Razložili smo tako svojim čitateljem vse precej na drobno, česar želi odbor, da se pošlje v Moskovo v razstavo. Rekli smo že iz začetka, ako se Slovenci udeležujemo razstav v Parizu, Londonu, Hamburgu itd., da je treba, da se udeležimo tudi slovanske izložbe v Moskvi, kakor se bojo udeležili, kolikor je po časnikih nam znano, tudi Hrvatje po družbi jugoslavenske povestnice, Slovaki po Matici itd. Ali bi samo mi Slovenci zaostali? Slovenski narod, imeniten po svojem jeziku, je sploh poslednja leta si pridobil tisto važnost, ktera mu gré pred svetom, tedaj ne sme zaostajati nikjer.

Vprašanje je le: ali pa imamo kaj tacega zanimivega, da bi vredno bilo, da se pošlje v razstavo, v kateri bode konkuriral vés slovanski svet?

Ako rodoljubi slovenski še enkrat preberó, kaj vse se bode vzelo v izložbo, našli bodo, da imamo dokaj gradiva za-njo, in da posebno národne naše nošnje iz Kranjskega, iz Primorskega, iz Ziljske doline itd. bojo vredne zastopnice slovenskega naroda, pa tudi hišno opravo, hišno orodje itd. imamo, ki so gotovo zanimivi predmeti.

Naj se tedaj v vsakem kraji domovine naše, kateri ima v kakoršnem koli oziru kaj lastnega posebnega, loti saj po eden rodoljub, da nabere obleko ali kaj drugega po danem popisu in pošlje prihodnji mesec na Dunaj pod adreso, ki je bila v zadnjem našem listu nanzanjena. Ker je odločno rečeno, da obleka in vsaka druga stvar naj bode prav taka, kakoršna je med narodom navadna, ne olepšana in ne prenarejena, tudi stroški ne bojo strašili slovenskega rodoljuba.

In tako se nadjamo, da tudi slovenske dežele bojo vsled národne vzajemnosti vredno zastopane v slovanski izložbi.

Ozir po svetu.

(Prečudna oporoka.) Nedavno je umrl v Filadelfii v severni Ameriki bogat mož; njegova oporoka (testament) glasi se tako: „Da se hvaležnega skažem svojemu psu Epamiondu, ker mi je enkrat življenje rešil potegnivši me iz vode, da nisem utonil, in da mu ob enem zavarujem dobro življenje, odločujem to, da bode moja bivša gospodarica Petty hraniteljica, braniteljica in mati temu psu, velikemu dobrotniku mojemu. Od dne moje smrti naj dobiva ona vsak dan za svoj trud 75 frankov (frank 24 kr. našega srebra). Ta njena plača traja samo tako dolgo, dokler bode pes živ. V me-

secu njegove smrti ima ona dobiti vsak dan 613 frankov, — na dan smrti vsako uro 1250 frankov, — poslednjo uro njegove smrti vsako minuto 1875 frankov, in poslednjo minuto milega mi psa 2500 frankov vsako sekundo. Gospodu notarju nakladam dolžnost, da izpelje to oporoko.“ — Poslednji mesec po takem bo dobila gospodarica Petty 310.890 frankov, ako pa mesec ima 31 dni 311.503 frankov, povrh pa še penzijo. — Takega psa živiti in varovati bi pač marsikdo želel! Škoda, da ni več tacih — oporočnikov.

(Kolere domačija.) Kolera ali „kratelj“, kakor ji Hrvatje pravijo, je v izhodnji Indii domá, in sicer okoli potoka Ganges-a, kjer je polno velicih močvirjev, kamor potok nanaša razno nesnago, kakor mrtva trupla ljudi in mrhovino, pa tudi mnogovrstne gnjile ostanke rastlin. Vsi ti nanósi vsled silne pletinske vročine tukaj zeló hitro gnjijejo in potem zrak in vodo cele okolice kužijo. Vsled vsega tega in vsled družih še neznanih okolnosti imajo tukaj kolero neprenehoma kot udomačeno bolezen blizo tako, kakor mi mrzlico (zimico). Zato izhodnji Indijanci to bolezen poznajo že od starodavnih časov. Vendar je prvokrat še le 1817. leta tam tako morilna kuga postala pobravši toliko ljudi, da se v obče misli, da je še le 1817. leta prvokrat se pričela. Posihmal se je ta kuga čedalje bolj skozi 15 let po celem svetu razprostirala in je od leta 1830 *) se tudi v Evropi širiti začela, kjer je zdaj že večkrat bila in kamor je preteklega leta vnovič dospela. — Dosedanje skušnje res tudi kažejo, da kratelj ni pri nas domača bolezen; rojstni kraj njen je, kakor smo gori rekli, izhodnja Indija okoli reke Ganges-a, kjer se po gnjilini mrtvih trupel in rastlin neka posebna kužnina izcimlja, ktera je v stanu človeka okužiti. Skušnje pa dalje tudi to učé, da se v človeka, ki je za kolero zbolel, in to najbolj v čevah njegovih napravlja enaka kužnina, ktero nalezejo potem drugi ljudje, ki imajo nagnjenost do tega, da se jih ta kužnina prime, drugih pa ne. Ko pa je kolera dospela v kakošen kraj, kaže nam že zrak, da mora tak kraj neko posebno pripravljenost imeti do te kužnine, sicer bi si ne mógli razjasniti tega, odkodi da to pride, da v takem času po sto in sto ljudém, ki vendar, ako se varujejo, za kolero ne zbolijo, po trebuhu kruli, jih ščiplje ali celó na drisko dere. Ker je neka posebna, pa neznana miazma takrat v zraku, kolero v tacih krajih, kjer je domá, imenujejo „rumeni zrak.“

Kaj pa bo nam nauk iz vsega tega?

Ker zdaj vemo, odkodi se v Indii kolera dela, naj nam je snažnost v hiši in okoli hiše ob času kolere prva skrb. Vse, kar dela smrad, je netilo za kolero.

Ker pa dalje tudi vemo, da v izmetinah, ki pridejo iz čev bolnikovih, je največ kužnine, zato je treba, da se ti izmečki hitro odpravijo iz stanovanja, pa ne mečejo nemarno na gnoj ali kamor koli, ampak se brž polijó z vodó železnega vitrijola, o kateri smo že govorili, da krotí smrad sekretni najbolj.

Dopisi.

Dieppe na Francozkem 8. okt. T. — Iz tega francozkega mesta še menda „Novicam“ ni došel noben

*) Že 1831. leta je v Ljubljani prišla na svitlo menda malo znana slovenska knjižica pod naslovom: „Kolera. Potrebno poučenje za kmeta v vprašanjih in odgovorih. Natisnil Eger.“ Pač resnične besede stavi pisatelj v predgovor, rekoč: „Da pa pokažete, da v Boga zaupate, morate tudi tako delati, kakor pameten človek dela, ne kakor neumna živina. V tem se razločuje človek od živine, da prevdari, kaj bi mu utegnulo pomagati ali škodovati, in da to storí, kar mu pomaga, in pusti, kar mu škoduje.“ Vred.

dopis; evo vam zato, ker se tukaj nekoliko dni dolgočasiti moram, nekoliko vrstic. Dieppe (izgovarjaj Diêp) je primorsko mesto v Normandii, prav podobno naši Reki; vendar kar se trgovine tiče, je Reka mnogo večje važnosti, akoravno ima Dieppe lepo lego in loko. Pa kaj zanimivega bi Vam mogel pisati iz tega mesta? Pač najzanimivejša je ta stvar, da, akoravno sem že precej mest obhodil, še nikjer nisem našel v nobenem tako dragega življenja kakor je tukaj. Ako bi kedaj kdo, ki te vrstice čita, se v ta kraj zašel, svetujem mu kot dober prijatelj, naj ga radovednost po morskem kopeli ali prijetnem zraku ne omoti, da bi se predolgo tukaj mudil. Z dobro vestjo moram vsakemu zagotoviti, da se v Londonu za polovico ceneje in boljše živi, pa še bolje v Parizu, kakor v tem gnjezdu. Mesto samo po sebi nima nič ličnega; polovica hiš v boljših ulicah in vse hiše na morskó stran, kjer so kopele, so hotêli (gostilnice). Obrtnija nikakor ni videti živa in mesto se kaže prav zanemarjeno. Večidel prebivalcev, to je, truma gostilničarjev živi se samo s tem, kar nadêre od ptujcev in popotnikov, katerih bojda mnogo le-sem dohaja v poletnem času; pozimi se gotovo nikdo za ta kot ne zmeni. Jezik francozki se tukaj še dosta dobro govori; kdor se je dobro francoščine naučil, lahko tudi s kmeti govori, kateri, se vé, da svoj govor bolj po normandskem narečji sučejo. Ker je moja navada, da se povsodi kolikor mogoče z ljudstvom seznanim, hitel sem toraj tudi iz Dieppa v nekatere bližnje vesí. Kmečko ljudstvo je prav priljudno in prijazno, kakor so v občé Francozi; to človek najbolj čuti, kadar od angležkih bullov pride. Obleka mu je prav priprosta; kmetje nosijo zeleno-modre platnene hlače, ženske pa bele avbe; to nošo ima pa tudi mnogo ljudstva v Dieppu. Vesí so večidel kakor naše; nahaja se tudi tu mnogo s slamo kritih in prav bornih koč; vendar so vse prav v logih sadnega in drugega drevja; to pa daje vsacemu selu zeló prijeten obraz. Sadje sem videl tukaj lepo in polno, al v Dieppu je strašno drago. Poljedelstvo v občé je videti potem, kar se zdaj po žetvi soditi more, prav dobro, pa na več krajih, bi rekel, tudi še slabeje kakor pri nas; videl sem kaj slabe pluge in našel sem na polji brane, ki niso imele nobenega železnega zobá, ampak vse lesene; v občé vendar je polje lepo obdelano; videl sem cele njive polne rdeče pese. Njive so tudi tukaj, akoravno ne tako lepo kakor na Angležkem, sè živimi ploti ograjene. Tudi ovčja reja se ne zanemarija; cele trume ovác se pasejo zdaj po njivah, ktere se potem, po ovcah pognojene, preorjejo; srednja cena lepi ovci tukaj je 25 frankov, to je, 10 gold. v našem srebru. Mnogo bolja vendar je ovčja reja na Angležkem; o tej pa hočem o drugi priliki obširniše pisati; jorkširske in linkolnširske ovce se prodajajo po 4 in 5 funtov šterlinga, to je, po 40 do 50 gld. našega srebra. Pašniki so v Dieppski okolici lepi, zato pa je tudi goveja živina kaj dobre reje. Vreme je zdaj po dolgem deževanju tukaj sopet lepo.

Iz Polja na Koroškem 13. okt. — a — Kolera v Beljaku in v okolici ne razsaja več tako hudo, kakor pred 14 dnevi. Še celó mi v naši prav zdravi dolini smo se te bolezní bali, ker je v Beljaku včasí pomrlo po 14 in še več osébná na dan in v eni vasi okolice njene (v Vasah) koj eno jutro 7. Vendar je v mestu kolera le med vojaki najhuja bila. Po dravski in ziljski dolini je vojakov zmiraj dosti; skozi Beljak skoro vsak dan potujejo in se potem po železnici dalje peljejo. — Kako hudo se učeniku godí ondi, kjer učnino ali šolski denar pri ljudéh pobirati mora, kaže vnovič ta-le primer: Učenik v Zabrdcu je dobil boljšo službo in pojde zdaj iz te fare; veliko ljudi je pa še, ki so mu učnino še celó od leta 1863. in 1864. dolžni. Ker zdaj te kraj-

carje, ki jih je težko zaslužil, pobira od dolžnikov, mora požirati grenke besede! Kdaj bo tedaj tudi o tej zadevi učenik nehal biti mučenik? Ako se že drugega nič ne storí za ljudske učitelje, naj se jim saj ta ravnopravnost skaže, da plačo svojo, kakor drugi učitelji, dobivajo iz kakošne kase, naj si bodi občinske (srenjske) ali cesarske, da jim ne bo treba beračiti po vaséh za krvavo zasluženi denar! Ravnopravnost! kako si vendar bridka stvar.

V Kanalu 10. okt. J. H. — Strašen ogenj je 7. dne t. m. ob osmih zvečer v Učah blizo Tmina pokončal 50 hiš; le nekoliko bolj raztresenih hiš je ostalo. Ljudje so sicer na vso moč si prizadevali, da bi bili pogasili grozni plamen; al veter je vstal, in bolj ko so gasili, tem huje je gorelo — do popoldne drugega dne. Nesreča je taka, da celó premožni ljudje uboge vasí morajo zdaj vbogajme prositi. Bog pomagaj!

Iz Senožeč 8. oktobra. M. — Prišla je včeraj k meni ženica z listom v roci, prosé: naj ji kažem, kaj da je? Pogledam list, pa vidim, da ji je pri okrajni gosposki dan obravnave prestavljen — to je bilo po talijansko, drugo pa po nemško pisano. Al ni zopet v tem malem velik dokaz, kako stoji z ravnopravnostjo slovenskega jezika? — Veselejša novica pa je ta, da novi naš župan vse lepo v domačem jeziku piše, česar je prosti kmet zeló vesel. — Česar smo se bali zastran krompirja, to je, žalibog! se tudi zgodilo: v brdni in težki zemlji so povsodi nad polovico nakopali črnega, drugod dobro tretjino. Brkini unkraj Reke (vode) so neki ob ves pridelek. Ajda ni tako brstna, kakor smo se nadjali, vendar srednja letina je je; na Krasu dorastla je po več krajih nad pol sežnja visoka, in čuje se, da je jako brstna. Sedaj, tri tedne že, imamo suho, burnato vreme, kar rži, zlasti pozneje sejani, ne ugaja dobro. O koleri v našem kraju, hvala Bogú! ni bilo ne sledú ne tirú. — Dopisniku iz Senožeč v „J. P.“ v 19. listu samo to: Kdor nima srca za materni jezik, če tudi je brez vseh drugih napák, zgubil je upljiv pri domoljubih dandanašnjí. Sicer pa tehta le pametna in možata beseda, naj jo piše „fant, fantè ali fantič.“

Iz Dolenskega 10. oktobra. — „Kar je tuje, to veljá.“ — Ta prislovica se bo menda Kranjca držala, dokler ga bode kaj. Da je to resnica, pričajo nam Lahí, kateri po vsem Kranjskem, posebno pa po Dolenskem, z grebeni na hrbtu od vasí do vasí hodijo, predivo češejo, si marsikak goldinar prislužijo, pa ga odnesó na Laško. Mora se namreč Lahu plačati goldinar, pa tudi goldinar in 70 krajc. od stota (centa). Čem več prediva v deželi, tem večá tedaj plača. Videl sem pred nekoliko leti, ko je lašk mikar, predno se je domú vrnil, zaslužek prešteval, pa okoli 90 goldinarjev v žep spravil; — lep zaslužek za dva meseca! Kranjci! mar bi ne mogli sami se tega česanja privaditi in ta denar zaslužiti; saj ste vendar prebrisane glave, in to delo nikakoršna ni copernija. Al res, da gotovo ni, da bi domač človek delo dobil, ako bi se ravno tega posla dobro izučil, ker pri nas na Kranjskem še zmiraj to trdijo: „Kar je tuje, to veljá.“ Sram nas bodi!

Vatroslav Žabjekar.

Iz Črnomlja. K. — „Novice“ rade naznanujejo svojim čitateljem, kadar dela „domačega uma in dlana“ lepšajo cerkve naše. Naj povedó tedaj, da tudi naša farna cerkev je dobila nov oltar, kterege je naredil Jernej Jereb iz Idrije, podobe pa je malal Juri Tavčar iz Ljubljane. Obá sta pokazala s svojim delom, da sta hvale vredna mojstra. Predplet pred oltarjem je iz litega železa in izvrstno delo bližnje gradaške fužine. K blagoslovljenju oltarja so prišli prečastiti semiški dekan in mnogi drugi gospodje. Da je farna naša cerkev tako olepšana, imamo se trudu častitega g. župnika in

radodarnosti naših spoštovanih faranov zahvaliti; slišimo pa tudi, da bo nemški viteški red komendni k temu tudi nekoliko pomogel. Dobro! — Tudi podružnica sv. Duha v Črnomlji je bila nekaj popravljena; temu popravku je darilo od 200 gold. gospoda Janežiča iz Gradca na Štajarskem zdatno pomoglo; o imenu vse fare mu tu javno hvalo izrekamo.

Iz Kranjskega. (*Volitve novih županov na dalje.*) C. k. deželna vlada naznanja, da so volitve novih občinskih (srenjskih) odborov na Kranjskem dovršene tudi v naslednjih okrajih, in sicer

so v okraji kamniškem za župane voljeni: v Depali vasi France Abe, v Dragomeni France Zajec, v Domžalah Andrej Cerer, na Holmcu Jožef Šarec, v Hruševki Štefan Vrankar, v Jaršah Jernej Čedilnik, v Mengšu France Dolenc, v Mekinah Fortunat Košir, v Lokah Šimen Brlec, v Špitaliču Gregor Klemen, v gorenjem Tuhinji Martin Hribar, v Paljevčah France Vavpetič, v Porgorji Tomaž Kalinšek, v Stranjah Luka Preklet, v Suhadolih Anton Sršen, v Županjih njivah Jožef Prelesnik, v Tujnicah Luka Golob, v Vodica Matija Črnivec.

V okraji radoliškem: v Radolici Hijacint grof Thurn-Valsasina, v Lescah Matevž Brence, v Begnjah Matija Kralj, v Breznici Jožef Pogačar iz Vrbe, v Gradu (Bledu) Matija Piber, v Gorjah Juri Zupan, v Srednji vasi Jož. Stare iz Češnjice, v Bistrici Gaspar Mencinger, v Lancovu Jern. Volk iz Brd, v Kamnigoric Albert Kapus vitez Pihelsteinski, v Kropi Janez Zupan, v Ovsišci France Stritih iz dolnje Dobrave, v Mošnjah Jan. Avsenik iz Otoka, v Predtrgu France Lotrič.

V ipavskem okraji: v Budanjah posestnik France Koren, v Erzelji posestnik Jernej Skarec, v Gočah posestnik France Vidrič, v Ložah grajščak Jožef Majar, na Planini posestnik France Žvokelj, v Podkrajih posestnik Matevž Frkman, v Podragi posestnik Janez Lozej, na Slapem posestnik Jožef Frjančič, v Sturji trgovec Janez Difranceski, v Vrabčah posestnik Peter Jelerčič, v Ustji posestnik Dragotin Bačar, v Št. Vidu posestnik Andrej Kopačin, v Ipavi posestnik Jožef Ketè, v Colu (Podvelbu) posestnik Andrej Rovan.

V okraji planinskem: v Planini Alojzi Perenič, v Cerknici Adolf Obreza, v Begnjah France Hren, v Cirkovski vasi (gor. Logatcu) Matija Milavec, v dolnjem Logatcu Jožef Brus, v Hote dršici Matija Gabrovšek.

V okraji senožeškem: v Senožečah posestnik Jožef Zelen, v Lažah posestnik Martin Markavčič, v Sinadolih posestnik Jožef Prhavec, v Dolnji vasi posestnik Valentin Sluga, v Britofu posestnik Janez Dekleva, v Famli posestnik Janez Novak, v gorenjem Vremu posestnik Gašpar Magajna, v Hrenovcah pivarnik in posestnik Janez Kavčič v Razdrtem.

V okraji mokronoškem: v Šent Kocijanu Matija Rorman iz Dobroske vasi, v Mokronogu Janez Rozman iz Mokronoga, v Šent Marjeti grajščak Juli Jombart, v Dolu Janez Krajšek iz Selc, v Šent Rupertu Janez Sotlar, v Trebelnem Martin Kotnik iz Ornuške vasi, v Tržišču Janez Okoren pri sv. Trojici, v Cirkniku Nace Zupan iz Gradišč.

V okraji krškem: na Raki posestnik Blaž Šribar, na Studencu posestnik Matija Lisec, v Krškem posestnik Janez Gros, v Cerkljah posestnik Janez Dvornik iz Krške vasi.

V okraji kostanjeviškem: v Kostanjevici okrajni zdravnik in posestnik Nikolaj Sever, v Šent Jerneji posestnik Jožef Zagorec, v Križevem po-

sestnik Martin Baznik, v Veliki Dolini (združena s Čatežem) posestnik France Hribar iz Jesenic.

V okraji ložkem: v Starem Trgu posestnik Martin Švajger, v Ložu mestnjani in posestnik Janez Južna, na Oblokah posestnik in trgovec Anton Lavrič iz Nove vasi.

V okraji bistriškem: v Trnovem Anton Sabec, v Bistrici Anton Jelovšek, v Knežaku Miroslav Vilhar, v Janeževem brdu Jožef Tomažič, v Jablanici Jožef Fišer, v Kilovči Anton Fatur, v Premu Jožef Žnidaršič, v Rateževem brdu Anton Barbo, v Šmerji Jožef Dekleva, v Zagurji Matija Fatur, v Čelji Martin Frank.

Iz Ljubljane. Po odpisu c. kr. trgovskega ministerstva ni vslišana želja deželnega zbora, da bi se gospodarstvo s zakladom, ki je namenjen obdelovanju zemljišč (Landesculturfond), izročil deželnemu odboru; c. k. ministerstvo dodaja odpisu še to, da ni res, da bi bilo to gospodarstvo izročilo štajarskemu in tirolskemu deželnemu odboru.

— Hranilnica ljubljanska je v včerajšnji seji sklenila, da se pod nekimi pogoji mestu posodi 100.000 goldinarjev.

— Ker se imajo šole začeti 3. dne p. m. in so se vojaki umaknili iz strelišča tukajšnjega, se je bolnišnica za kolero preselila že pretekli petek v sobe streliščine. Bolezen pa te dni zelo odjenjuje in potem se je nadjati, da bode kugi v mestu kmali konec. Tudi po deželi ni več silna; le v Stari Loki je uni teden nekako hudo se prikazala. Mošt se tudi v Ljubljani kakor drugod po deželi ne sme točiti v gostilnicah.

— Tukajšnji trgovec gosp. Čemažar je pri ljubljanski stolni cerkvi ustanovil dvanajstikanonikat in v ta namen vložil 20.000 gl. v gotovini. Prvega kanonika, ki se bode imenoval „Čemžarjev“, bode potem, ko presvitli cesar potrdi to ustanovo, prosto izvolil ustanovitelj sam, naslednike pa bode volil ljubljanski knezoškof, in sicer izmed treh, ktere mu predloži kapitelj.

— C. kr. finančni ravnatelj za Kranjsko gosp. pl. Felsenbrunn je ravno kar izdal popis zemljiščinih in drugih neposrednih davkov na Kranjskem z mnogimi zgodovinskimi opazkami in razjasnili pod naslovom „Statistische Tabellen über die direkten Steuern im Herzogthume Krain mit den nöthigen historischen Bemerkungen und sachgemässen Erläuterungen.“ — Drugi pot bomo iz tega popisa kaj več povedali.

— Kakor slišimo, kaže dekliška šola, ki jo bode, kakor je tudi naš „Oglasnik“ povedal, letos v Ljubljani začela gospodičina Julija Orelova, prav vesel vspeh; mnogo staršev ji zaupanje kaže in to prav po pravici, kajti gospodičina Orelova ima vse lastnosti dobre učiteljice in voditeljice; bila je tudi v Švajci, kjer, kakor vès svet vé, so najboljše ljudske šole.

— Gospoda „izpod Pohorja (?)“, ki v „Slovencu“ željo izrekuje, naj bi v slovenskem odpisovanji „ljubl. trgovsko komoro skoraj začel posnemati ljubljanski deželni odbor“, moremo potolažiti s tem, da deželni odbor ne more „komore posnemati“, ker že pred njo deželni odbor slovenski odpisuje slovenskim dopisom; al on nima navade, da bi na veliki zvon obešal kot kako posebnost, kar je samo po sebi naravno.

— Maticin Koledar in letopis se, kakor slišimo, urno razprodaja. Ta teden je prišlo iz Zagreba naročilo za 50 iztiskov. Naj se tedaj podviza, kdor ga želi! Zlasti pa rodoljubom, ki hočejo še pristopiti k Matici in plačati letnino za 1866. leto, to je do 1. januarja 1867, svetujemo, naj bi se kmalu oglasili, ako želé prejeti vse tri, meseca septembra izdane knjige. — Vsem Jugoslovanom dajemo na znanje, da g. Svetozar

Galac, knjigar v Zagrebu, vse knjige „Matice“ naše prodaja po nastavljeni ceni.

— Škoda, da nimamo več v naši kmetijski šoli izučenih mladenčev. Gosp. Magister, zdaj vodnik 5 grajščinskih posestev na Hrvaškem, želi dva taka oskrbnika (šafarja), kakor je v naši šoli izučeni Pogacnik, ki zdaj na grajščini viteza Gutmannsthal to službo opravlja. Zasluzek vsacega se šteje na 300 gld.; in ako se dobro obnaša, je služba tako stalna, da na posled dobí tudi penzijo. Znati pa mora 1) lepo orati, 2) koruzo in druge sadeže z mašinami obdelavati, 3) v živinoreji trden biti, 4) možato in mirno postopati. Kdor želi take službe, naj se obrne do gosp. J. Magister-a v Bisagi na Hrvaškem, pošta Breznica.

— Telegram v slovenskem jeziku je te dni tudi iz Dunaja došel v Ljubljano od ondašnjih domoljubov. Dobro došel!

— Ker se ne štejemo med tiste, o katerih domača naša prislovica velja, da „zaletel peč podêre“, nismo brž iz začetka letošnjega ljublj. gledišča interpelirali ravnatelja gosp. Zöllnerja, kako stoji s pogojem njegovim za stran slovenskih iger? Al zdaj, ko je preteklo mesec dni, pa razun slovenske pesmi, ki jo je naša rojakinja gospodičina Pichlerjeva unidan lepo pela v gledišču iz operete „Tičnik“, ni duha ne sluha o tem, kar je sklenil deželni zbor, moremo poprašati: kako in kaj? Čas je, da se že kaj začne, in saj spevoigre v somačem jeziku in domačem gledišču ne spadajo v gladovito frazo „wenn möglich“, „wenn thunlich“!

— Za službo pevovodja čitalnice ljubljanske se je že oglasilo mnogo kompetentov. Zdaj gosp. V. Valenta začasno vodi pevske vaje čitalničinega pevskega zbora, ki so se začele ta mesec.

— „Južni Sokol“ praznuje svojo tretjo obletnico s tem, da napravi v nedeljo 21. t. m. zjutraj ob 8. uri izgred do cerkve na Rožniku, ter obhaja tam sv. mašo, potem gré dalje okoli hriba k Žibertu v zgornjo Šiško na zajtrk. — Sokoli se zberó ob 1/2 8. v telovadnici v navadni obleki s sokolskim klobukom in peresom na glavi. Zvečer pa je v čitalnični dvorani prosta beseda, ktera se bo začela ob 7. uri in ima sledeči program: 1. Vvodni govor. 2. Naprej, zbor Jenkota. 3. Iz spevoigre „Jamska Ivanka“, samospev za Basso M. Vilharja. 4. Žalosten glas zvonov Riharja. 5. Veseli godec, čveterospev Heidricha. 6. Mladost, česki zbor. 7. Slep ni lep, šaloigra v 1 djanju M. Vilharja. 8. Samospev za bariton. 9. Mornarska, zbor Ipavica. 10. Jurček, čveterospev Vašaka. 11. Domovina, zbor Nedveda. — Vabijo se za ta dan vsi častiti udje Sokola in slavne čitalnice k obilnem udeleževanju. — Ob enem se naznanja, da Sokolski večerni shodi pričnó 27. t. m. in sledijo vsako saboto naprej pri Virantu.

Odbor Sokola v Ljubljani 10. oktobra 1866.

— V današnjem „Oglasniku“ je naznanjen začetek kovaške in živinozdravniške šole v Ljubljani. Dodamo temu naznanilu na mnoga vprašanja še to, da za stanovanje in živež že izhaja učenec s kakimi 10 ali 12 gold. na mesec.

— Ravno predno so „Novice“ v natis šle, nam doide naznanilo, da je trgovska in obrtnijska zbornica ravnokar gospoda Jož. Debevca in Jan. Horaka enoglasno izvolila za deželna poslanca. Volilcev je bilo pričujočih 16, in dobila sta izvoljena vsak po 15 glasov.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Izmenja podpisov, po katerih sta cesar avstrijski in kralj italijški sklenila mir, zgodila se je 12. dne t. m.

Pogodba obsega 24 razdelkov; poglavitne točke so prav tiste, ki smo jih omenili že v poslednjem listu. S tem stopa tedaj italijška vlada v vse pravice in prevzame vse dolžnosti, ki jih je imela dosihmal avstrijska vlada; cesar avstrijski je dal po takem tudi iz naslova svojega izbrisati naslov „kralj lombardo-benečanski“ in je krono tega kraljestva — „železno krono“ (pravijo, da je obroč njen narejen iz enega tistih žebeljev, s katerimi je bil Izveličar naš na križ prubit) izročiti dal kralju italijškemu. — Ker je iz vsega očitno, da je neko posebno prijateljstvo nastopilo mesto poprejšnjega razpora med avstrijsko in italijško vlado, to prijateljstvo neki zeló mrzi prusko vlado. — Govorilo se je, da brž ko bode izgotovljena izmenja gori omenjenih podpisov, pride cesarski razglas, s katerim se deželni zbor ogerski in deželni zbori takraj Litave skličejo; ker pa tega oklica do danes ni, ga moremo zdaj vsaki dan pričakovati. — Iz Schönbrun-a je došlo državnemu ministru grofu Belkredi-u pismo Njih Veličanstva od 13. dne t. m., ktero pravi, kako težko so déle srcu cesarjevemu britkosti, ki so jih posebno nekatere dežele trpele v nesrečni bitki severni, pa so vendar vse, in še posebno največ prizadeta Česka, prenašale silne nadloge s tako radodarnostjo in verno udanostjo in so stregle ranjenim in bolnim vojakom tako ljubeznjivo, da ukaže ministru, naj naznani Njegovim narodom prisrčno zahvalnost, isto to pa tudi deželnim zborom o prvem njihovem shodu vedeti dá. „Kdor je v tem težavnem času — sklepa cesarjevo pismo — se žrtvoval za državo, more tudi pomoči zahtevati od države, ki naj mu po pravici hitro bode.“ — Po vseh severnih krajih, ki so po vojski največ trpele, bode presvitli cesar potoval, da sam vidi in sliši, kako in kaj; najpred gré v Brno, v Pragi ga pričakujejo 20. dne t. m. — Po časnikih se pripoveduje, da se v državnem ministerstvu izdeluje načrt novega volitvenika za deželni zbor česki in gališki. Kako, da ne za vsa deželna zastopništva, ker vsa krvavo potrebujejo preuredbe volilnega reda? — Avstrijska vlada je ruski zavoljo Goluhovskega poslala pismo, v katerem pobija vse, kar se ji v tem imenovanju podtikuje Rusii nasprotnega; Gorčakov je s tem razjasnilom zadovoljin. — Tiskarne pravde, ki so dosihmal mirovale pod ministerstvom Belkredijevem, so se zopet začele; „Politika“ ima 14, „Narod. Listi“ 13 pravn; tudi „Pozor“ in „Sviet“ imata svoji. — Bere se, da fzm. Benedek, fml. Henikstein in general Križmanić, ki so bili v preiskavi zavoljo vojskovodstva, pridejo v penzijo. — Ni brez resnice, kar dunajski „Fremdenbl.“ piše o sedanjem politikovanju, rekoč: „Konferencija tu, konferencija tam, v Ausee-u, v Beču, v Pragi, v Gradcu itd., tucet programov, a vendar nikakoršne fuzije, ampak samo konfuzija na vseh stranéh države.“ — Kolera se po mnogih krajih še huda kaže; na Dunaji vendar odjenjuje. Goveja kuga pa se je tudi zopet začela v 9 županijah na Ogorskem; zopet smo tedaj v nevarnosti. — Svét je res vés bolan. Komaj so Lahi ustanovili svoje kraljestvo, že mu napoveduje Mazzini vojsko republikansko v proglasu, ki ga je ravno izdal pod naslovom „Allianza Republica.“ — Cesar Napoleon je nevarno bolán in sicer za neozdravljivo boleznijo, ker ima kamne v mehurji. — Iz Kandije pišejo grški časniki od 2. dne t. m., da je turško-egiptiška armada popolnoma pobita; kristjani so vjeli več tisoč vojakov, ktere so izpustili proti temu, da so prisegli, ne več bojevati se v Kandii. — Cesarju mehikanskemu ni nikjer sreča mila. Ne gré mu po sreči, da bi mogel cesarstvo prav utrditi v Mehiki in cesarici se je, kakor časniki pripovedujejo, pamet zmešala. Še celó v tem ni mu po sreči izteklo, da bi bil v Mehiko dobil tistih 300 slavčevkov (Nacht-